

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

ASiantuntijalausunto
OLLI SAARI

14.2.2022

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
MmV@eduskunta.fi

Viite Kirjallinen asiantuntijalausuntopyyntö sähköpostitse 3.2.2022 (HE 30/2021 vp)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto hallituksen esityksestä laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain muuttamisesta

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut maa- ja metsätalousvaliokunnan lausuntopyynnön aineistoihin (perustuslakivaliokunnan lausunto (PeVL) 47/2021 vp ja hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain muuttamisesta (HE 30/2021 vp). SVK lausuu asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta pyytää kirjallista asiantuntijalausuntoa perustuslakivaliokunnan lausunnon (PeVL 47/2021 vp) johdosta. Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan arvioinut, onko kyseisen hallituksen esityksen sisältämät muutokset laillisia ja millä taholla on oikeus antaa Tenon kalastusta koskevaan lainsäädäntöön täsmentäviä asetuksia, maa- ja metsätalousministeriö vai valtioneuvosto.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

SVK:lla ei ole riittävää juridista osaamista arvioida perustuslakivaliokunnan lausunnossaan esittämiä ratkaisuja ja näkemyksiä.

SVK on lausunnossaan 28.12.2020 (HE 30/2021 vp) nostanut esille seuraavat asiat:

- Esityksen mukaan ulkopaikkakuntalaisille kalastusoikeuden haltijoille myönnettäisiin Suomen 5500 rantakalastusluvan ja 5500 venekalastusluvan kausikiintiöstä leikattu 1833 venekalastusluvan ja 1833 rantakalastusluvan kiintiö. Tällöin molempien lupamuotojen kiintiö kasvaisi noin 170 lupavuorokaudella aiempaan käytäntöön verrattuna. Kiintiöistä myymättä jääneet luvat palautuisivat yleiseen lupamyyntiin seuraavalla viikolla, joka olisi aikataulun nopeutuessa parannus aikaisempaan käytäntöön. SVK huomauttaa, että kyseisten kiintiöiden pysyvä nostaminen vastaavasti vähentää kohtuuttomasti muiden ulkopaikkakuntalaisten vapakalastajien saatavissa olevia lupamääriä.

- SVK:n näkemyksen mukaan ulkopaikkakuntalaisten matkailukalastukselle varattu lupakiintiö (5500+5500) on kokonaisuudessaan liian pieni lupien kysyntään nähden ja muodostaa rajoitteita Tenojelle suuntautuviin kalastusmatkoihin.
- Lasten ja nuorten kalastusharrastuksen ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi paikallisten alle 18-vuotiaiden maksuttomat vapakalastusluvut ovat kiitettävä ratkaisu. SVK muistuttaa samassa yhteydessä tarpeesta soveltaa samaa käytäntöä myös ulkopaikkakuntalaisten lasten ja nuorten maksuttomien kalastuslupien myöntämiseksi.
- Tenojen kalastuslupien hinnat ulkopaikkakuntalaisille kalastajille vuosina 2017–2020 eivät ole linjassa lohien vapakalastuksen yleiseen hintatasoon Suomessa ja ovat useita Norjan lohienkalastuskohteita kalliimpia. SVK on esittänyt aiemmissa lausunnoissaan Tenon kalastuksen säädöksistä ja toistaa esityksensä aikuisten ulkopaikkakuntalaisten kalastajien kalastuslupien venekalastuksen maksimihinnaksi 60 € / vrk ja rantakalastuksen maksimihinnaksi 40 € / vrk. Nämä maksimihinnat tulisi sisällyttää nyt esityksessä käsiteltävän Tenon voimaansaattamislain 10 §. Tenon voimaansaattamislain 10§ nykyisin säädetty Tenojen kalastuslupan maksimihinta 150 € / vrk on johtanut tilanteeseen, jossa kalastuslupien hinnat ovat voimakkaasti nousujohteiset ja kohtuuttoman kalliita erityisesti perheille. Tenojen lohikannat ovat kalastuksellisesti nykypäivänä keskitasoiset. Korkeisiin lupahintoihin ei ole kalakantojen puolesta perusteita.

Alle 18-vuotiaiden kalastuksen maksuttomuudesta on kuitenkin sovittu tämän asetuksen ulkopuolella olevassa Tenon kalastuksensäätelystä Suomen ja Norjan välisissä neuvotteluissa, joten se toteutuu kuitenkin käytännössä ilman tähän asetukseen tehtävää muutosta.

Tenon lohikantojen heikentyneen tilan takia Suomi ja Norja ovat yhdessä sopineet lohienkalastuksen kieltämisestä joen pääuomassa. Kielto oli voimassa ensimmäistä kertaa vuonna 2021. Mikäli Suomen ja Norjan välisen neuvottelun tulos vuoden 2022 ja 2023 lohienkalastuksesta Tenolla saatetaan voimaan tiedoksi saadussa muodossa, on Tenon lohienkalastus tauolla lohikantojen vahvistamiseksi vielä seuraavat kaksi kautta. Siitä johtuen tässä vuonna 2020 lausunnolla olleessa asiakokonaisuudessa käsitellään asioita, jotka ovat lohienkalastuksen osalta ajankohtaisia aikaisintaan vuoden 2024 kalastuskaudella. Tenojen nykyinen lupamyynti ja myyntimäärät, sekä osittain myös kalastussäännöt perustuvat poikkeuksena annettuun asetukseen, jonka lähtökohta on lohikantojen elvyttäminen ja keinona lohien kalastuksen kieltäminen Tenon pääuomassa. Tenon sivuvesien kalastusta säädellään maakohtaisilla kansallisilla säädöksillä. Myytävien kalastuslupien sisältämä kalastusoikeus ja säännöt poikkevat lohien rauhoituksen ajan normaalitilanteessa noudatettavista säädöksistä. Vuonna 2021 oli saatavissa vain muiden kalalajien kuin lohien pyyntiin oikeuttavia kalastuslupia Tenojen vesistöön. Tilanne jatkunee samanlaisena vuosina 2022 ja 2023.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Petter Nissén (valmistelija)
kalatalousasiantuntija

Olli Saari
toiminnanjohtaja